

ИЗВЈЕШТАЈ

о проведеној активности "Безбједна возња у зимским условима 2022"

У периоду од **08.11. – 02.12.2022.** године Ауто – мото савез РС заједно са ауто мото друштвима, и у сарадњи са Министарством саобраћаја и веза, Министарством унутрашњих послова Републике Српске, као и са Оптима групом реализовао је традиционалну активност превентивне контроле исправности уређаја на моторним возилима и њихове припремљености за возњу у зимским условима. Активност носи назив **„БЕЗБЈЕДНА ВОЖЊА У ЗИМСКИМ УСЛОВИМА“**.

Циљ ове активности је повећање укупног степена безбједности у саобраћају и смањење броја саобраћајних незгода које настају због неправилне припреме моторних возила за зимске услове возње и начина возње у зимским условима.

Активност се обављала на одређеним локацијама (пунктовима) која су формирала АМД у сарадњи са припадницима саобраћајне полиције (МУП РС) на подручју Републике Српске.

У току трајања активности на возилима је вршена контрола: **расхладне течности, квалитета вискозитета кочионе течности, дубине газећег слоја пнеуматика, свјетлосно сигналних уређаја, уређаја за брисање вјетробрана, пуњење акумулатора, те контрола опреме и прибора коју треба да посједују возачи на основу правилника. Поред наведених уређаја контролисана је и исправност плинских инсталација на возилима која се погоне на плин помоћу посебног уређаја који детектује цурење плина. На појединим локацијама је вршена и контрола исправности амортизера на возилима, на специјалном мобилном уређају за испитивње амортизера.** Такође, возачима је подјељено 2000 брошура у којима је објашњен начин возње у зимским условима и припрема возила за зимске услове возње који су заједнички израдили АМС РС, Министарство саобраћаја и веза и Министарство унутрашњих послова Републике Српске. Поред брошуре возачима у току трајања акције вршена је замјена сијалица различитих врста на лицу мјеста.

Радници Нестро групе су возачима у току активности дјелили гребалице за скидање леда са стаклених површина, сервисне књижице за возила и течност за прање вјетробранског стакла Мосол.

Контрола урађаја на возилима и њихове припремљености за зимске услове возње обављала се методом случајног одабира.

Контролом је обухваћено укупно 785 возила, тако да узорак није репрезентативан. У току трајања активности на возилима на којима су утврђене неисправности вршило се бесплатно отклањање кварова на свјетлосно – сигналним уређајима и уређајима за брисање вјетробрана, (замјена сијалица, замјена метлица брисача, подешавање свјетала).

Власници возила имали су могућност да у сједиштима АМД–а у Републици Српској такође у наведеном периоду изврше контролу припремљености возила за зимске услове возње.

Просјечна старост контролисаних возила износи 16,50 година.

Табела 1. Приказ броја контролираних возила и просјечне старости по АД

рбр	АД	прегледано возила	просјечна старост
1.	Бања Лука	82	15.8
2.	Билећа	24	13.4
3.	Сребреница/Братунац	28	17.8
4.	Вишеград	27	16.7
5.	Власеница	20	15.9
6.	Градишка	25	14.6
7.	Дервента	25	16.9
8.	Добој	24	17.5
9.	Дринић	23	15.8
10.	Змајевац Челинац	19	16.6
11.	И. Сарајево	21	15.7
12.	Јахорина Пале	21	16.6
13.	Козара К. Дубица	20	15.9
14.	Котор Варош	24	16.5
15.	Лакташи	18	15.8
16.	Балкана М. Град	23	17
17.	Оптимa Модрича	25	16.9
18.	Приједор	25	15.8
19.	Прњавор	25	16.3
20.	Рибник	20	17.2
21.	Рогатица	25	16.5
22.	Семафор Зворник	25	16.2
23.	Сигурност Бијељина	25	15.8
24.	Соколац	26	15.4
25.	Т. Бардак Брод	25	15.8
26.	Теслић	22	16.7
27.	Уна Нови Град	24	18.2
28.	Фоча	25	16.3
29.	Херцеговина Требиње	20	15.4
30.	Шамац	25	14.7
31.	Шипово	24	16.4
		785	16.50

График 1. Број контролисаних возила и просјечна старост по АД

Из табеле 1. видимо да је на терену укупно прегледано **785** возила, просјечне старости **16,50** година, као и колико је укупно возила прегледано на свакој појединачној локацији.

Ауто - мото савез Републике Српске је у току трајања активности возаче упознавао и медијском кампањом тј. путем средстава информисања, са адекватном припремом возила за зимске услове и на који начин да што безбједније учествују у вожњи у зимском периоду.

Слика 1. и 2. Провођење превентивне активности у Прњавору и Козарској Дубици

Анализом резултата утврђено је да код **93 (11,85%)** контролисана возила свјетлосно сигнални уређаји не испуњавају захтјеве за безбједно учешће у саобраћају, а нарочито у зимском периоду.

Код **90** контролисаних возила утврђено је да имају лјетње пнеуматике (**11,46%**), а која су контролисана од **01. новембра**, тј. од законски обавезне употребе зимске опреме на путевима у Републици Српској. Систем за брисање вјетробрана и вјетробранско стакло није било исправно код **2,80 % (22 возила)** од укупног броја контролисаних возила. У периоду када се проводила активност **4,84 %** возила није посједовало обавезну опрему возила која је прописана на основу Правилника о димензијама укупној маси и осовинском оптерећењу возила, о уређајима и опреми коју морају да имају возила и основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема у саобраћају на путевима. У овом периоду напомињали смо возаче и на законску обавезу посједовања зимске опреме у периоду од **1. новембра** ове до **1. априла** следеће године.

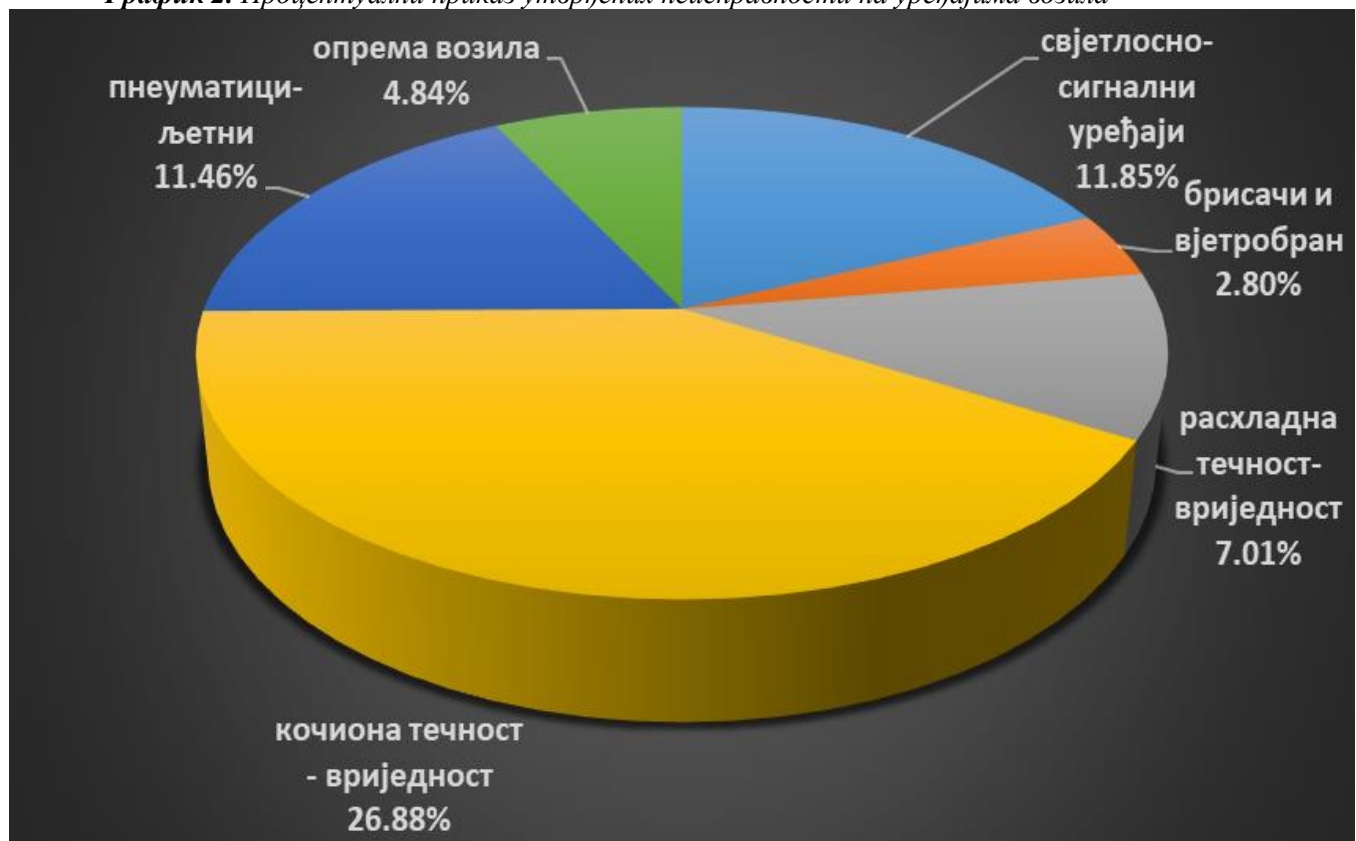
Од укупног броја контролисаних возила код којих је провјеравана вриједност расхладне течности, код 55 возила (7,01 %) није имала задовољавајућу вриједност. Незадовољавајући квалитет кочионе течности евидентирана је код укупно 211 (26,88 %) контролисаних возила од броја контролисаних возила код којих је провјеравана.

Након што су утврђене неисправности на возилима извршено је 65 интервенција при чему су отклоњене неисправности свјетлосно сигналних уређаја на 61 возилу.

Табела 2. Приказ утврђених недостатака на уређајима возила и отклоњене неисправности

	уређаји и опрема на возилима						отклоњене неисправности		број контролисаних возила	просјечна станост
	свјетлосно-сигнални уређаји	брисачи и вјетробран	расхладна течност-вриједност	кочиона течност -вриједност	пнеуматици-љетни	опрема возила	свјетлосно-сигнални уређаји	брисачи		
број возила	93	22	55	211	90	38	61	4	785	16.50
%	11.85	2.80	7.01	26.88	11.46	4.84	8.28			

График 2. Процентуални приказ утврђених неисправности на уређајима возила

Слике 3. и 4. Преглед возила на контролним пунктовима у Сокоцу и Добоју

Табела 3. Приказ утврђених недостатака на уређајима возила по локацијама

АМД	свјетлосна сигнализација	брисачи вјетроб.	расхладна течност	кочиона течност	пнеуматици љетни
Бања Лука	10	3	3	26	16
Билећа	3	0	4	6	8
Сребреница/Братунац	2	1	2	7	4
Вишеград	3	0	2	6	5
Власеница	4	2	1	8	0
Градишка	1	1	3	8	8
Дервента	3	2	2	8	3
Добој	3	0	2	7	4
Дринић	4	0	1	6	0
Змајевац Челинац	2	1	0	5	2
И. Сарајево	2	0	3	5	1
Јахорина Пале	3	1	1	6	0
Козара К. Дубица	3	2	2	7	1
Котор Варош	2	0	2	5	2
Лакташи	2	0	0	4	1
Балкана М. Град	2	1	2	9	3
Оптима Модрича	4	1	3	4	2
Приједор	2	0	3	11	1
Прњавор	2	0	2	6	2
Рибник	3	2	0	7	1
Рогатица	4	1	1	4	0
Семафор Зворник	2	0	2	6	2
Сигурност Бијељина	3	1	2	5	2
Соколац	3	0	1	4	0
Т. Бардак Брод	4	1	2	5	2
Теслић	1	0	2	6	1
Уна Нови Град	3	1	0	7	2
Фоча	2	1	2	6	3
Херцеговина Требиње	4	0	3	4	4
Шамац	3	0	1	5	2
Шипово	4	0	1	8	8
	93	22	55	211	90

Поред техничке исправности возила вршена је и провјера исправности амортизера на возилима. Ауто мото савез РС је набавио уређај за испитивање амортизера, који представљају значајан елемент стабилности возила и безбједније вожње. На уређају за амортизере у оквиру ове активности прегледано је укупно **102** возила и добијени су следећи резултати:

- код **86** возила (**81,37 %**) утврђено је да су сви амортизери у добром стању те да није потребна замјена;
- код **7** возила (**6,86 %**) утврђено је да је бар један амортизер истрошен **око 50 %**, те да је потребна замјена у скорије вријеме;
- код **12** возила (**11,76 %**) утврђено је да је истрошеност бар једног амортизера **преко 70 %**, те да је замјена тих амортизера **ОБАВЕЗНА**.

Поред истрошености амортизера, неисправношћу се такође сматра и када разлика између амортизера на истој осовини износи више од 25 процената, што је такође уврштено у наведене податке. Потребно је напоменути да је у случају неисправности једног амортизера, ипак потребно промјенити оба амортизера на истој осовини, како би силе које дјелују на оба точка биле једнаке.

График 3. Процентуални удио стања амортизера на испитаним возилима

Слика 5. и слика 6. Преглед возила на контролним пунктовима у Мркоњић Граду и Вишеграду

Преглед плинске инсталације је извршен на 55 возила, од чега је код 3 возила утврђено да постоји цурење плина на појединим спојевима, док је код 52 возила инсталација била у потпуности исправна. Возачима је скренута пажња на то да обавезно посјете сервис и уклоне утврђени проблем.

Поред наведених елемената вршена је и контрола пуњења акумуатора помоћу Волтметра, и само код пар аутомобила утврђено је да оно није на задовољавајућем нивоу.

Упоређујући податке из прошлогодишње акције са добијеним подацима из проведене активности током ове године може се закључити да је процентуални однос појединих параметара који не испуњавају услове, а били су предмет ове контроле на приближно истом нивоу. Посебно забрињава и даље висок проценат незадовољавајућег квалитета кочионе течности, који може довести до отказивања кочионог система и узроковања саобраћајне незгоде.

Ауто-мото савез Републике Српске преко ауто мото друштава омогућио је свим заинтересованим возачима да изврше контролу параметара који су битни за безбједно учешће у саобраћају у току зимских услова вожње. Такође, путем летака и средстава информисања вршен је утицај на свијест возача како би безбједно учествовали у саобраћају у зимском периоду.